

ANIVERSĂRI-COMEMORĂRI

În luna martie s-au împlinit 60 de ani de la apariția primului număr al „Vieții românești” și 30 de ani de la moartea lui G. Ibrăileanu. Cu acest prilej Centrul de lingvistică, istorie literară și folclor al Filialei Iași a Academiei Republicii Socialiste România a organizat un ciclu de manifestări științifice.

Comunicarea G. Ibrăileanu și colaboratorii „Vieții românești” (Al. Teodorescu) a prezentat aspecte ale colaborării dintre criticul revistei și scriitorii grupați în jurul publicației, pe baza unor documente inedite.

La 17 martie 1966 în aula festivă a Universității din Iași a avut loc un simpozion organizat de Filiala Iași a Academiei Republicii Socialiste România în colaborare cu Universitatea „Al. I. Cuza” consacrat comemorării a 30 de ani de la moartea lui G. Ibrăileanu. Prof. univ. Al. Dima, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, în comunicarea intitulată *Ibrăileanu azi* a distins „sunetul particular” al gândirii estetice a criticului și istoricului literar evocat. Comunicarea a urmărit clarificarea poziției lui Ibrăileanu față de problemele fundamentale ale literaturii române.

Comunicarea prof. univ. N. I. Popa, *Ibrăileanu și „Viața românească”*, a reactualizat, cu bogate informații și comentarii, evenimentele legate de cele două etape ale revistei, subliniind în același timp specificul metodei critice a lui Ibrăileanu.

Istoricul literar G. Ibrăileanu a constituit obiectul expunerii prof. univ. Const. Ciopraga, care a analizat concepția acestuia despre istoria literară, având ca punct de plecare legătura necesară, dialectică, dintre societate și fenomenul literar. Metoda de investigație proprie folosită în lucrările de istorie literară ale criticului și criteriile științifice de interpretare a fenomenului literar, după cum arată conferențiarul, definesc rolul lui G. Ibrăileanu în dezvoltarea istoriei noastre literare.

Despre preocupările lui G. Ibrăileanu pentru limba literară, care îi contera o poziție proprie în critica vremii, a vorbit prof. univ. Gavril Istrale în comunicarea *G. Ibrăileanu și limba literară*. Faptul cel mai semnificativ în direcția acestor preocupări este acela că, deși nespecialist în probleme de limbă, Ibrăileanu furnizează, prin unele din afirmațiile sale, puncte de plecare pentru teoriile care vor sta la baza studiilor ulterioare cu privire la acest domeniu.

Conf. univ. I. D. Lăudat a evocat cu căldură figura profesorului Ibrăileanu.

La șezătoarea literară care a avut loc în cadrul manifestărilor comemorative desfășurate la Iași, Demostene Botez, Serban Cioculescu, G. Ivașcu și N. Tertulian au evocat figura criticului Ibrăileanu. Au citit din creațiile lor Otilia Cazimir, George Lesnea, Ștefan Augustin Doinas, Marin Sorescu, Aurel Baranga, Horia Ziliu.

Ibrăileanu despre Maloiescu de I. D. Lăudat, *Ibrăileanu și personajul feminin în creația literară* de Maria Platon, precum și unele evocări ale lui Traian N. Gheorghiu și M. Sevastos, Săptămânalul „Cronica” a publicat articolele: 60 de ani de la apariția „*Vieții românești*” de Al. Andriescu, *Grupul de la „Viața românească”* de Demostene Botez, *Un sentimental lucid* G. Ibrăileanu de Const. Ciopraga, *Ibrăileanu la presa socialistă (1889—1895)* de I. D. Lăudat, G. Ibrăileanu și colaboratorii „*Vieții românești*” de Al. Teodorescu. La rubrica „Documente literare” revista a publicat fragmente din scrisorile lui Artur Gorovei către Ibrăileanu.

Împlinirea unui veac și jumătate de teatru românesc cult a fost sărbătorită în cadrul Filialei Iași a Academiei Republicii Socialiste România printr-o sesiune de comunicări organizată în colaborare cu Universitatea „Al. I. Cuza”, Institutul de istorie a artei al Academiei Republicii Socialiste România, Uniunea scriitorilor din Republica Socialistă România, Filiala Iași, Teatrul Național „Vasile Alecsandri” și Comitetul de stat pentru cultură și artă Iași. În cuvîntul de deschidere a sesiunii, prof. univ. Al. Dima consideră reprezentanța teatrală ieșeană în limba națională o izbîndă de larg răsănet în lupta cărturarilor pentru afirmarea limbii naționale pe scena românească. Acad. Victor Effimiu a elogiat în cuvîntul său „gloriosul jubileu”, evocînd personalități și momente din trecutul teatrului nostru. Versurile avîntate închinat lui Vasile Alecsandri au încheiat simbolice omagiul adus.

Directorul teatrului ieșean, prof. univ. Ilie Grămadă, a vorbit în comunicarea sa despre *Teatrul Național din Iași și publicul*, pornind de la relația dialectică teatru-public pentru a urmări evoluția raporturilor dintre aceste categorii. *Călătorii străini despre teatrul românesc în sec. al XIX-lea*, comunicarea cercetătoarei Olga Flegont, a înfățișat unele evocări ale vieții teatrale din țara noastră, ogîndite în memoriale de călătorie. *Inceputurile criticii dramatice românești* a fost problema urmărită în comunicarea cercetătorului Dan Mănuacă. Despre *Caracterul militant al teatrului românesc în epoca luptei pentru libertate și unitate națională* a vorbit lector univ. Maria Platon. Condiționînd teatrul, ca mijloc de cunoaștere a vieții unui popor, de evoluția societății respective, autoarea a relevat caracterul angajat al teatrului ca factor de menținere a conștiinței unității naționale. *Teatrul românesc în orașe și țiguri de provincie în a doua jumătate a sec. al XIX-lea* a constituit subiectul comunicării cercetătorului Mihai Florea. Probleme legate de teatrul contemporan a adus în discuție criticul N. Barbu în comunicarea *Realizări și tendințe în teatrul românesc actual*. S-au relevat caracteristicile dramaturgiei actuale și s-au făcut documentate observații despre arta spectacolelor, despre scenografie.

Cu concursul teatrelor naționale din București, Cluj, Craiova și Iași s-a organizat un festival de teatru în cadrul căruia au fost prezentate spectacole reprezentative.

Lucia Hopu

ACTIVITATEA CENTRULUI DE LINGVISTICĂ, ISTORIE LITERARĂ ȘI FOLCLOR ÎN ANUL 1966

Activitatea de cercetare științifică desfășurată în acest an în secțiile Centrului continuă ca orientare generală și, în unele cazuri, prin problemele studiate, preocupările abordate de la înființarea Centrului.

Planul secției de lingvistică pe anul 1966 a fost orientat avîndu-se în vedere participarea cercetătorilor de la Iași la realizarea unor dintre cele mai importante obiective ale disciplinei în momentul de față. Faptul că două dintre problemele din planul secției la care s-a colaborat în anul 1966 au fost:

CRONICA

Maria Deutsch, Dragoș Moldovanul, Doina Cobeț), au lucrat gîdei neologismelor de la literele M și O (N. A. Ursu) ale aceluși pregătît pentru tipar, și au participat la redactarea articolelor *fiionarului etimologic al limbii române* (N. A. Ursu). Cercetătorii de etimologie au întreprins pentru tema *Atlasul lingvistic al Moldovei* de zece anchete, dintre care șapte de probă, prin care s-a urde de lucru de către anchetatori, și trei anchete definitive, prin propriu-zisă de adunare a materialului pentru Atlas. Anchete în localitățile Larga (Movileni), Poieni (Schitu Duca) și C raionul Iași. La anchete au participat V. Arvinte, șef de secto Dumistrăcel și Ion Nufă. În luna iulie, cu prilejul unei deplasă Maramureș și Cluj, anchetatorii de la Iași au participat la o principal Grigore Rusu, de la Institutul de lingvistică din Cl raionul Cluj, din rețeaua de puncte a viitorului Atlas lingvi au purtat discuții cu anchetatorii de la Cluj pe marginea cartografiat al Atlasului lingvistic al Maramureșului. Pentru sectorului de dialectologie, *Evoluția graiurilor populare române literare*, cercet. St. Dumistrăcel a continuat adunarea de mai părți ale lucrării.

Cercetătorii secției au publicat în cursul anului nun note și recenzii, printre care: prof. G. Istrate, *Preocupări lui G. Barișiu (Omagiul Rosetti)*, Vasile Alecsandri și limba al „Anuarului”); *Ibrăileanu și limba literară, Vocabularul Șincal și limba națională* (în revista „Cronica”); V. Arvint *pra limbii române, pe baza ALR. Imprumuturi directe din gi Univ. «Al. I. Cuza» din Iași*); *O rămășiță din teoria „amorului cuiva („Limba română”)*, *Formarea limbii și poporului române recent* (în acest volum al „Anuarului”); N. A. Ursu, *Conternitășii unor povestiri istorice în versuri*. Anonimul A, *N rea paternității unor povestiri istorice în versuri*. Anonimul cută a lui Iancu Văcărescu, *Contribuția Academiei Române critice a textelor vechi românești („Limba română”)*, *O pol 1839, între I. Eliade Rădulescu și J. A. Vaillant (Omagiul trăcel, Cuvinte vechi utilizate în graiuri ca nume ale mașii pe marginea unor contribuții lexicologice („Limba române colaborare cu N. A. Ursu)*, *Observații privitoare la ada limba română („Limba română”)*; Zamfira Mihail, *Despre neologismul „onim”* (în acest volum al „Anuarului”); *Me minant în poezia lui N. Labiș („Tribuna”)*, *recenzie la volu stilistică* (în acest volum al „Anuarului”). În ședințele de fost prezentate comunicări de către Dragoș Moldovanul, mului greco-latin în topica lui Dimitrie Cantemir, și Ion lectologie la revista „Viața românească”.

*

Axîndu-si cercetările pe preocupări fundamentale ale care valorificarea moștenirii literare și examinarea critică literaturii moderne și contemporane, cercetătorii secției d angajați în realizarea unei teme colective, *Istoria criticii 1900—1916* și a unor teme individuale. Pentru lucrarea cu